

4. Тарасенко О. Ю. Аналіз призначення покарання за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 3. С. 313–319.

5. 50 км/год в українських містах: чи є сенс без контролю?. dw.com, 27.11.2017. URL: <https://www.dw.com/uk/50-%D0%B7%D0%B0%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C-60-%D1%89%D0%BE-%D0%B4%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C-%D0%BE%D0%B1%D0%BC%D0%B5%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%88%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-%D1%83-%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%85-%D0%B2-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85-%D1%80%D0%B5%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F%D1%85/a-39853661>

Сорокін Павло Федорович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавр
навчально-наукового інституту № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Юшкевич Олена Геннадіївна,
доцент кафедри теорії та історії держави та права
Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРЕВЕНТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: НОВІ ВИКЛИКИ ТА ЗАВДАННЯ

Превентивна діяльність поліції є однією з ключових функцій забезпечення правопорядку та безпеки громадян, особливо в умовах воєнного стану. Під час військових дій і загострення ситуації з безпекою на території держави, роль поліції змінюється, адже з'являються нові загрози та виклики, пов'язані з охороною громадського порядку, захистом прав громадян, а також протидією диверсіям та злочинності [1]. У таких умовах превентивна діяльність стає ще більш важливою, оскільки її метою є попередження правопорушень, забезпечення стабільності в суспільстві та захист населення від нових небезпек. Введення воєнного стану в Україні значно змінює умови роботи правоохоронних органів, зокрема поліції. Превентивна діяльність, яка зазвичай спрямована на профілактику правопорушень та запобігання злочинності, у цей час набуває особливого значення. Поліцейські повинні адаптувати свої підходи, реагувати на

нові загрози та працювати в умовах посиленої небезпеки [2].

Відповідно до п. 1, 2 та 3 ч. 1 ст. 23 («Основні повноваження поліції») Закону України «Про Національну поліцію» поліція відповідно до покладених на неї завдань здійснює превентивну та профілактичну діяльність, що спрямована на запобігання вчинення правопорушень; виявляє причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживає у межах своєї компетенції заходів для їх усунення; вживає заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень, а також припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення [1]. Поліція повинна не лише реагувати на порушення, а й активно взаємодіяти з громадськістю для попередження злочинів, бути на передовій у запобіганні злочинам, як-от мародерство, контрабанда, поширення неправдивої інформації та порушення громадського порядку [3], а саме:

1) Запобігання злочинам та правопорушенням: поліцейські здійснюють постійний моніторинг оперативної обстановки для виявлення та попередження злочинів, що можуть загрожувати безпеці населення. Особлива увага приділяється захисту стратегічних об'єктів, громадських місць, а також зупиненню можливих диверсійних дій.

2) Посилення патрулювання та охорони громадського порядку: у період воєнного стану поліція значно посилює патрулювання вулиць, створює блокпости та здійснює контроль пересування громадян і транспортних засобів. Це дозволяє оперативно виявляти потенційні загрози, забезпечувати виконання правил комендантської години та запобігати будь-яким правопорушенням [4].

3) Робота з місцевими громадами: важливу роль у превентивній діяльності відіграє взаємодія з місцевими громадами. Поліція проводить інформаційні кампанії, роз'яснює громадянам правила поведінки в умовах воєнного стану, звертає увагу на важливість дотримання порядку та співпраці з правоохоронними органами. Встановлення довірливих відносин з громадянами є ключовим фактором у запобіганні кримінальним проявам [3].

4) Протидія мародерству та злочинам на економічному ґрунті: в умовах воєнного стану зростає ризик мародерства, незаконного захоплення майна, крадіжок та інших злочинів на економічному підґрунті. Поліція здійснює превентивні заходи для боротьби з такими злочинами, зокрема встановлює посилений контроль за комерційними об'єктами та приватною власністю.

5) Захист критичної інфраструктури: поліцейські зобов'язані забезпечувати охорону об'єктів критичної інфраструктури, таких як енергетичні установки, водозабори, транспортні вузли та комунальні служби. Це вимагає особливої уваги до превентивних заходів, спрямованих на попередження диверсійних дій, підривів та інших загроз.

Нові виклики для поліції в умовах воєнного стану. В умовах війни значно зростає небезпека терористичних актів, диверсій та інших деструктивних дій з боку ворожих елементів. Поліція повинна адаптувати свою діяльність до виявлення таких загроз, посилюючи моніторинг ситуації та проводячи активну розвідку можливих терористичних осередків.

Військовий стан часто супроводжується підвищенням соціальної напруги.

Громадяни можуть реагувати на обмеження своїх прав і свобод негативно, що призводить до можливих масових протестів і заворушень. Поліція має завдання запобігати таким подіям, працюючи з громадою та надаючи роз'яснення щодо обґрунтованості обмежень. В умовах військового конфлікту поліція стикається з проблемою нелегального обігу зброї. Важливо забезпечити ефективний контроль за використанням зброї цивільними та вчасно виявляти незаконні сховища, також діяти у тісній взаємодії з військовими та спецслужбами для виявлення таких елементів, запобігання їхній діяльності та нейтралізації загроз.

У воєнний час зростає значення координації між різними силовими структурами. Поліція активно співпрацює з підрозділами територіальної оборони, військовими частинами, а також місцевою владою для забезпечення порядку та безпеки на підконтрольних територіях [3].

Нові завдання превентивної діяльності поліції. Розробка нових методик превенції. В умовах воєнного стану поліція повинна розробляти нові методики та стратегії превентивної діяльності, які враховують особливості поточних загроз. Це включає використання сучасних технологій, системи відеоспостереження та розвідки.

Підвищення рівня професійної підготовки. Поліцейські мають проходити спеціальну підготовку для ефективної роботи в умовах воєнного стану. Особлива увага приділяється тактиці дій під час масових заворушень, виявленню терористичних загроз та захисту критичних об'єктів.

Психологічна підтримка поліцейських. Робота в умовах воєнного стану є значним стресовим фактором. Поліцейські повинні отримувати психологічну підтримку для збереження своєї працездатності та психічної стійкості, що дозволяє уникнути професійного вигорання.

Адаптація превентивних заходів до умов війни. Поліцейські превентивні заходи мають бути адаптовані до умов воєнного стану. Вони повинні враховувати високий рівень мобільності загроз, можливість терористичних дій та непередбачуваність обстановки.

Залучення громадськості до підтримки правопорядку. Поліція розвиває партнерські відносини з місцевими жителями, волонтерами та громадськими організаціями, які допомагають у виявленні підозрілих осіб, зборі інформації та підтриманні порядку на своїх територіях.

Розширення співпраці з міжнародними організаціями. У разі введення воєнного стану поліція активно взаємодіє з міжнародними структурами, такими як ООН, ОБСЄ та Інтерпол, для отримання консультативної допомоги, обміну досвідом та залучення додаткових ресурсів [3]. Превентивна діяльність поліції в умовах воєнного стану є вкрай важливою для забезпечення безпеки держави та громадян. Нові виклики, такі як терористичні загрози, соціальна напруга та нелегальний обіг зброї, вимагають адаптації методів роботи поліції, посилення контролю та ефективної взаємодії з іншими структурами. Успіх превентивних заходів залежить від професіоналізму, мобільності та готовності поліцейських реагувати на будь-які виклики, що виникають в умовах воєнного часу. Всі названі чинники обумовлюють специфіку превентивної діяльності органів поліції у кожному окремому випадку [4].

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
3. Концепція розвитку превентивної діяльності поліції в Україні на період 2021–2025 років. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/news/konceptiya-rozvitku-preventivnoyi-diyalnosti-politsiyi>.
4. Безпалова О.І., Чишко К.О., Бахаєва А. С., Макаренко В. С. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану. URL: <https://univd.edu.ua/science-issue/issue/5585>

*Суп Іван Миколайович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавр
навчально-наукового інституту № 4
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Юшкевич Олена Геннадіївна,
доцент кафедри теорії та історії держави та права
Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

МОРАЛЬ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО У ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ

Незалежно від посади чи звання у відносинах із населенням поліцейський зобов'язаний: бути тактовним та доброзичливим; висловлювати вимоги чи зауваження, що стосуються особи, у ввічливій та переконливій формі; надати можливість особі висловити власну думку; до всіх потерпілих від злочинів або інших правопорушень .

Стрімкий розвиток сучасного українського суспільства, невинні ідейні, технологічні та правові новації, свідками яких ми є, а також прогресивні зміни в організації функціонування системи державних органів і соціального життя загалом, реформування органів і підрозділів Національної поліції України ставлять перед професіоналом-правоохоронцем низку важливих вимог [1].

Зокрема, потрібно не тільки володіти знаннями у сфері права щодо запобігання, припинення, розкриття та розслідування злочинів, не лише вміти використовувати сучасні технічні засоби й обладнання, але й бути обізнаним щодо основних етичних принципів, стандартів, норм і вимог, які висуває суспільство до професійної діяльності поліцейського.

Ефективна діяльність поліції є запорукою злагодженого функціонування